

KRÉTAKURÍR

A Balsaráti Vitus János Általános Iskola időszakos lapja
2014.március

XIII. évfolyam, 1. szám

Beköszöntő

Az ötödik osztályosok sem különbek, mint bármely másik osztály diákjai: vitatkoznak, veszekszenek, megbántják egymást, barátkoznak, nevetnek, sírnak. De ha össze kell fogni egy cél érdekében, nem haboznak.

Az ő kezdeményezésükre, s jórészt az ő munkájuknak köszönhetően tarthatja a kezében az olvasó néhány év kihagyás után ismét a Balsaráti Vitus János Általános Iskola Krétakurír újságját.

Az elképzelésükhöz nem volt nehéz megnyerni Sztankovánszki Anna igazgató nénit, aki maximálisan támogatja az ötletet. Egy tanévben négyszer-ötször tervezzük a megjelenést. A lap szerkesztésébe bárki bekapcsolódhat, ötleteivel, alkotásaival gazdagíthatja e kiadványt.

A jelenlegi szerkesztők név szerint: **Gyenes Róbert, Dohor Ferenc, Deák Barbara, Kiss Napsugár** ötödik osztályos, **Czirle Vivien, Hurguly Alexandra, Dencz István** hatodikos, **Nemczov Márk** hetedikos tanulók.

Kardosné Korom Éva

Interjú

A Krétakurír újraindulása kapcsán megkértük Sztankovánszki Anna igazgató nénit, mondjon néhány hasznos gondolatot.

- Igazgató néni gyermekkorában volt-e iskolaújság?

- Általános iskolába Dombegyházon jártam. Ezekben az években még nem volt itt iskolai újság. Gimnáziumi éveimben találkoztam először ilyen típusú kiadvánnyal.

- Mi a véleménye arról, hogy ismét megjelenik a Krétakurír?

- Nagyon örülök az ötletnek, és támogatom. Kíváncsian várom, hogy a gyerekeket mennyire fogja érdekelni. Remélem, sokan olvassák majd, hiszen nekik és róluk szól.

- Milyen tanácsot adna a szerkesztőknek?

- Sok új ötletet gyűjtsetek össze, olyanokat, ami a diákokat érdekli. Legyen változatos és sokrétű a tartalom, hogy mindenki megtalálja benne a számára érdekes témákat!

- Igyekszünk megfelelni a kihívásnak, és elvárásoknak. Köszönjük az interjút.

Gyenes Róbert, Dohor Ferenc

Interjú Gerendeli Görggyel

Az első Krétakurír megszületésénél Gerendeli György tanár bácsi bábáskodott, majd nyugdíjba vonulásáig segítette a gyerekszerkesztőket, a lap rendszeres megjelenését. Kíváncsiak voltunk, hogyan emlékszik az eltelt évekre, és mit szól az újság feléledéséhez.

Az interjút Nenczov Márk készítette.

- Hogyan született annak idején az ötlet egy iskolai újság indításához?

- Elég régóta vezetem már akkor is nyelvművelő szakkört, amikor az újságot indítottuk, és a nyelvművelő szakkörösökkel közösen beszéltük, hogy nem ártana, ha lenne iskolaújság, mert több iskolának is volt már akkor. Nagyon lelkes szakköröseim voltak, akik azt mondták, hogy csináljuk közösen, hasznára lesz az iskolának is, és a nyelvművelő szakkörnek is, meg hát az egész település kulturális életének. Így aztán az elhatározást tett követte, és 1996 májusában megjelent az első szám, amit itt tartok a kezemben. A címlapján egy kis applikációs táblára az van írva, hogy becsöngetés, és itt van két tanuló, Stuber Bori, akinek én osztályfőnöke voltam, egy harangot kongat Marosán Misinek a fején. Ez egy ilyen szimbolikus megnyilvánulás, szimbolikus kép, és ettől a számtól kezdődött a Krétakurír karrierje.

- Miért Krétakurír lett a neve?

- Igyekeztünk valamilyen humoros, népszerű nevet találni, hogy könnyen befogadja az olvasóközönség, a gyerekközönség. Tulajdonképpen ennek a szónak két része van, nyelvtanilag ez egy összetett szó. A kurír nem más, mint futár. Tudni kell, hogy a régi újságoknak sokszor volt kurír a nevük. Különböző településeken, különböző városokban adtak ilyen nevet, hogy kurír, és mivel ez egy iskolaújság, az iskolában ugye mindennapos használati eszköz a kréta, és összekapcsoltuk a kettőt. A Krétakurír

tulajdonképpen egy olyan lap, amely nyilvánvalóan egy metaforikus cím, a címéből következően is magán viseli azt, hogy kiknek szól, kik írják, és milyen tematikával foglalkozik.

- Vannak-e emlékezetes vagy vicces pillanatok, amelyekre szívesen emlékszik vissza?

- A nyelvművelő szakkörösökkel közösen gyűjtöttük a magyar órák humorát, de nem csak a magyar órák, hanem más óráknak a humorát is, és ezekből egy sorozatot indítottunk a Krétakurírban. Nekem könnyű dolgom volt, mert csak annyit kellett tennem, hogy kimazsolázzam a magyar dolgozatokból, fogalmazásokból a nyelvhelyességi bakikat, amelyek humorosak voltak. Ezeket közösen megbeszéltük, jót mulattunk rajta, és - természetesen név nélkül - a leghumorosabbakat közzétettük az újságban. Ezek a legkülönbözőbb dolgok voltak, pl. eltévesztettek egy szót az egyik versben. Egy Csokonai versben azt írta a költő, hogy „Hát bírom szavadat Juliskám”, és akkor valaki ezt rosszul idézte, vagy rosszul tanulta meg, és azt mondta, hogy Hát bírom **szarvadat** Juliskám. Persze ezt nagy hahota követte. Vagy például egy másik Csokonai versből, a Szegény Zsuzsi a táborozáskor című versből. Az van a versben, hogy „Gyáspántlikám rákötöztem”, és úgy mondta valaki, hogy gyáspá**linkám** rákötöztem. De rengeteg ilyen tudnék mondani, tehát szótévesztésekből, figyelmetlenségből adódóan, számos humoros megfogalmazás volt.

- Mi a véleménye arról, hogy ismét megjelenik az újság?

- Megmondom őszintén, nagyon örülök neki, mert sajnálom, hogy néhány év kimaradt. Mióta én nyugdíjba mentem, azóta nem jelent meg, de őszintén örülök, hogy megjelenik újra, és biztos, hogy a tanulók is örömeiket lelik benne, mert jó dolog ebbe írni. Ez tulajdonképpen egy

dokumentum is, egy iskolatörténeti dokumentum. Gondolom, sőt biztos vagyok benne, hogy a diákok, akik valamikor írtak bele, és újra a kezükbe kerülnek a régi példányok, nagyon jól mulatnak, szórakoznak rajtuk. És persze nosztalgiáznak is egy kicsit, hogy milyen jó volt az iskolában, és milyen vidám, kedves, és kellemes dolog volt ezt az újságot szerkeszteni. Hozzáteszem, azért ennek a szerkesztéséhez megfontoltság is kell, megalapozottság, össze kell szednie magát annak a gyereknek, aki ír bele, mert tudatosan, okosan, jól kell írni, és nem akárki írhat a Krétakurírba, ott csak a legjobb írások jelenhetnek meg természetesen.

- Milyen tanácsot adna a szerkesztőknek?
- Legyenek naprakészek, figyeljék az iskolai történéseket, igyekezzenek kiválogatni a legjobb, a legéletszerűbb eseményeket, járjanak nyilván nyitott szemmel, és figyeljék, hogy miről érdemes írni, mi az, ami mindenkit érdekel! Mi az,

ami minden tanulót érdekel általában, sőt gondolkodjanak azon is, hogy mi az, ami a felnőtteknek jó, és a felnőtteket megragadja, mert hiszen ezt nem csak gyerekek, hanem felnőttek is olvasták. A gyerekek hazavitték, így a szülők is elolvasták, idősebb testvérek, barátok. Kövessék az aktuális eseményeket, figyeljék a humoros megnyilvánulásokat, legyen eleven stílusa a lapnak. Legyen olvasmányos, próbáljanak meg bele rajzolni, rejtvényeket beletenni, tehát olyan legyen, hogy humoros is legyen, szívesen olvassák, könnyebb hangvételű legyen, ugyanakkor mutassanak példát nyelvhelyességből, helyesírásból, szép fogalmazásból mert azért egy bizonyos szempontból mégiscsak minta!

- Köszönöm, hogy segített nekem, köszönöm a válaszokat!

- Sok sikert kívánok a munkátokhoz!

Nemczov Márk

Gerendeli György 2010. június 12-én ballagtatta utolsó osztályát. Ezen a napon vehette át kiemelkedő munkájáért a Pedagógus Szolgálati Emlékérem kitüntetést.

MAGYAROS HÓNAP

Minden év január 22-e a magyar kultúra napja, melyet a 1989 óta ünneplünk abból az alkalomból, hogy a kézirat tanúsága szerint Kölcsey Ferenc 1823-ban ezen a napon fejezte be a Himnuszt. Az idén ekkor hirdették ki iskolánkban a gyerekek körében az irodalomhoz és nyelvtanhoz kapcsolódó tanulmányi versenyeket. A magyaros hónap programjai közt szerepelt többek között a versíró, meseíró, illusztrációkészítő pályázat, amelyeknek nyertes alkotásaiból szemezgettünk.

Pelsőczy Márk: Árnyékban járok

Árnyékban járok,
Palástomon sötét vágyam.
Narfényben jársz,
Szemed izzik, mint az áram.
A narfénybe veled menni,
Ó, úgy vágyom,
De a bőröm utálja:
Kijön mind a pattanásom.

Czirle Vivien: Élet az ókorban

Bajkán Dávid: Felhő

Felhőként szállnék a magasba
Járván a kék eget.
Gyerekeknek vidám perceket okozva
Kitalálnák, hogy ki is vagyok én?
Bejárnám a csodálatos kék eget
S szállnék, szállnék a magosba.

Elrepülnék minden felé
Közben újabb s újabb formákat öltve
Mit megcsodálnának a gyerekek.
Én lennék, kit szívesen néznének
Én lennék
Csupán egy kék paca lennék
De nem foglalkoznék vele.
Csak szállnék szabadon a magasba.

Pelsőczy Márk: A Medúza-szírt

ALSÓS OLDAL

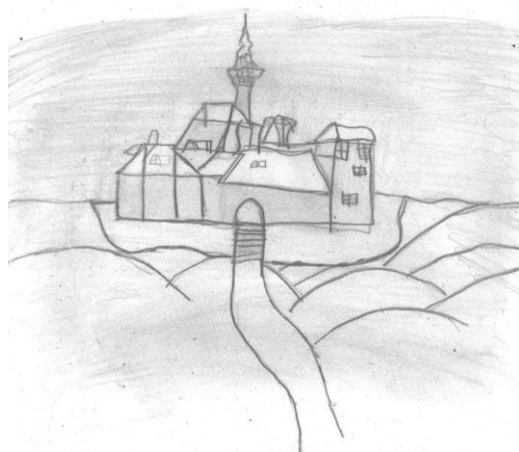
Ebben a számunkban a 4. osztályosok mutatkoznak be. A Rémes Rímfaragók (Lengyel Péter, Czikkel Lídia, Dohor Hanna, Rédai Diána) az alábbi versükkel neveztek be az iskola versíró pályázatára.

A tél

Várjuk, hogy leessen az első hó
Mert szánkózni, hóembert építeni csuda jó.
No, de elképzelésünk hiába való,
Mert az utakat végig dúrta a hódúró.

De az udvarban maradt még hó.
Így tervünk újra előkapható.
Csináltunk hóembert és repült a szánkó,
De ismét közbelép a hódúró.

Jön egy árnyék, kezében a tönkretevő
játék,
Dúrja a havat, de ez nem ajándék.
Hej, apa ne dúrd a havat,
Mert gyermeked így hoppon marad,
És hiába várja a havat.

Gál Krisztián: Lovagvár

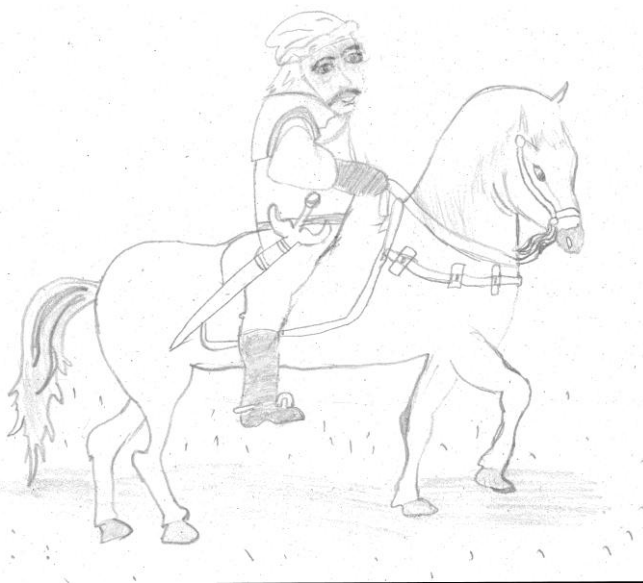
Czikkel Lídia arról írt fogalmazást, hogy mi lenne, ha ő lenne a polgármester.

Ha én lennék a polgármester

Ha én lennék a polgármester, igyekeznék a lakossággal kapcsolatot tartani.

Törődnék az idősekkel és a fiatalokkal is. Az óvodában és az iskolában játszóházat építenék és uszodát is. A település központjába egy bevásárlóközpontot emeltetnék. A bevásárlóközpontban gyorsétterem, mozi, és fitness terem működne. A település központja mindig szép, tiszta, és parkosított lenne.

Arra törekednék, hogy mindenki jól érezze magát Dombegyházon.

Varga Orsolya: Középkori lovag

HUMOR

Viccek

- Jean, kifutott a tej...
- Az lehetetlen, uram. Hisz csukva volt az ajtó!

***

Egy régi padlás gerendáján denevérek lógnak fejjel lefelé, csupán egy áll közülük. Arra jön egy újabb denevér, és megkérdezi a többieket.

- Hát ennek meg mi baja van?
- Hagyd őt! Jógázik!

***

Hogy lehet elevenen nyulat fogni?

...

Az ember beül a szántóföldre és utánozni kezdi a répa növést.

***

Tanár: Móricka, miben tartották az indiánok az íjat?

Móricka: .....

Tanár: Tegez!

Móricka: Hiába tegezlek, attól még nem tudom a választ!

Denucz István válogatása

Aranyköpések

Iskolánk diákjai kifogyhatatlanok az „aranyköpések” terén. Íme, az utóbbi hetek terméséből. Ha Te is fültanúja vagy hasonlónak, netán épp veled esik meg, jelentkezz nálunk, oszd meg velünk!

Természetismeret órán érdeklődik a tanár, hogy a folyóknak milyen torkolata lehet, mire a diák rávágja:
„Tölcsértorkolat és **debella** torkolat.”
(delta)

***

A *szoros* fogalma egy új értelmezésben:
„A folyók szűk, mély áttörési völgyét **szorulásnak** nevezzük.”

***

Énekóra, feletetés. A tanulónak már valószínűleg a tízórai járt a fejükben.
„Madárka, madárka, **csámcsogó** madárka...” (csácsogó)
„Kossuth Lajos azt izente, elfogyott a **reggeli**je...” (regimentje)

FOTÓALBUM

A magyaros hónap versenyek helyezettjei

PALETTA

Rovatot indítunk Paletta címmel, amiben olyan érdekességekről írunk majd, amelyek nem kapcsolódnak szorosan az iskolához, de reméljük, felkeltik az érdeklődésüket. A „paletta” szónak alapvetően két jelentése van. Az egyik a felület, amelyen kikeverjük a színeket, a másik a festő által kiválasztott színek összessége. Ezzel a címmel szeretnénk kifejezni az ide kerülő cikkek sokszínűségét. A témákhoz legtöbbször internetcímek is kapcsolódnak, így bővebben is olvashattok azokról, ha felébreszti a kíváncsiságotokat.

Egy látványos alkalmazás a Naprendszer irdatlan méreteiről

Ma, amikor a csillagászati hírek a legtávolabbi, több mint 12 milliárd fényévnnyire lévő galaxisokról szólnak, hajlamosak vagyunk egy kis, zsúfolt helyként gondolni a körülbelül 1 fényév átmérőjű Naprendszerre, amelyben hemzsegnak a bolygók, holdak és üstökösök. Egy látványos alkalmazáson a Hold átmérője 1 pixelnek felel meg. Ennek tudatában kell elkezdenünk vízszintesen görgetni, és rövidesen láthatjuk, milyen óriási a Nap. Még meglepőbb azonban, hogy egy lineáris skálán mennyit kell haladni ahhoz, hogy elérjük az első bolygót, a Merkúrt. Az alkalmazás készítője egyébként öt éves kislányának szerette volna érzékelteni a Naprendszerben lévő távolságokat, de a szokásos hasonlatok nem vezettek eredményre.

<http://www.origo.hu/tudomany/vilagur/2014/0310-egy-latvanyos-alkalmazas-a-naprendszer-irdatlan-mereteirol.html>

Csodaképet fest a magyar program

Egy kódversenyre készült program olyan képeket generál, amelyek minden egyes képpontja más színű, a végeredmény mégis tetszetős. Egy olcsóbb otthoni monitor nem is alkalmas arra, hogy teljes minőségében megjelenítse azt a képet, amelyet egy magyar programozó, Fejes József algoritmus generál. Fejes a StackExchange nevű fejlesztői közösségi oldal versenyén aratott

győzelmet egy hétvége alatt elkészített programjával. A kitűzött feladat az volt, hogy a nevezők szoftverje generáljon egy olyan képet, amelynek minden egyes pixelje más színű, de a kép mégsem színes pöttyök végtelen halmaza, hanem attraktív benyomást kelt. Fejes József elmondta, hogy egy péntek este ült le a számítógépéhez megoldani a feladatot, az algoritmus első verzióját pedig már húszperces munkával elkészítette. Az ezzel legenerált kép még leginkább egy robbanásra hasonlított, a továbbfejlesztett kóddal azonban már nagyon tarka virághoz, szivárványszínű füstökhöz hasonlít a végeredmény.

<http://www.origo.hu/techbazis/20140306-csodakepet-fest-a-magyar-program.html>

Pharrell Williams megcsinálta a világ első 24 órás videóklipjét

Pharrell Williams olyat csinált, mint eddig még soha senki. Azon túl, hogy az énekes - producer - istenség csinált egy tökéletes számot, kitalálta, hogy készít hozzá egy olyan videóklipet, amelyet még nem látott a világ. A dolog egyébként egészen egyszerű: a négy perc hosszúságú Happy című szám szól gyakorlatilag végtelenítve, és minden négy perc alatt más és más embert lehet látni, ahogy az utcán táncol, különböző napszakokban, 24 órán keresztül. <http://velvet.hu/blogok/gumicukor/2013/11/22/pharrell-williams-24-oras-vevideoklipje/>

A videó: <http://24hoursofhappy.com/>

REJTVÉNYOLDAL

Irodalmi fejtörő

Írd be az ábrába a meghatározások alapján a hétbetűs megfejtéseket! Helyes megoldás esetén a kiemelt oszlopokba kerülő betűket föntről lefelé összeolvasva egy magyar író nevét és egy költeményének címét kapjátok megfejtésül. A helyes megfejtést beküldők között jutalmat sorsolunk ki. Leadási határidő: 2014. március 20.

1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						

1. Vikend.
2. Nyílászáró biztonsági berendezése.
3. A kéz részének egy íze.
4. Kapós, keresett (áru).
5. A mondás szerint ez szüli a tolvajt!
6. Kubai dohányból sodort különleges szivar.
7. Akkora, mint az anyag egykor oszthatatlannak hitt része.
8. Vetélytárs.
9. Forgács alakú fánk.
10. Figyelmesen, hosszan néz (valakit vagy valamit).
11. Rendezvényt befejező rövid beszéd.
12. Hirtelen gerjedt harag, düh.

Krétakurír

A Balsarati Vitus János Általános Iskola időszakos lapja

Szerkeszti: a szerkesztőbizottság Felelős kiadó: Sztankovánszki Anna

www.balsarati.hu